

Bernd Föry -peltojälkiseminaari

13.-14.5.2006 Mustiala

Maa-ilmanlaajuisesti tunnettu saksalainen jälkikouluttaja Bernd Föry saapui ensimmäistä kertaa Suomeen toukokuussa Finnish Working Rottweiler Club (FWRC) ry:n kutsumana. Hän on toisen polven koiraharrastaja, joka on mm. osallistunut kahdeksan kertaa Saksan mestaruuskisoihin (DHV).

Bernd Föry voitti vuonna 1996 hän voitti Saksan mestaruuden saksanpaimenkoirauros Uran v Kammbergillä. Bernd Föry toimii myös koulutusmaalimiehenä ja on ollut Saksan mestaruuskisojen maalimiehenä kolme kertaa. Berndin mukana seminaarissa oli hänen valmennettavansa Melanie Krüger (Saksan DHV FH-jäljellä 3. sija vuonna 2005 koiralla Pepsy von den Bösen Buben). Tulkkina tilaisuudessa toimi **Jukka Ranta**.

Mustialan idyllisissä maisemissa pidettyyn seminaariin osallistui viitisenkymmentä peltojäljestä kiinnostunutta koiraharrastajaa. Harjoituskoiria oli 16, joista enemmistönä rottweilerit. Lisäksi jäljestämässä nähtiin 2 airedalenterrieriä, 2 saksanpaimenkoiraa ja 2 belgianpaimenkoira tervuerenia. Koirien koulutustaso vaihteli aloittelevista pennuista jo kisanneisiin koiriin, mikä takasi sekä koiranohjaajille että kuunteluoppilaille katsauksen koulutuksen etenemisestä pennun alkeista kisakoiran virheiden korjaamiseen.

Lauantaina seminaari alkoi parin tunnin teoriaosuudella, jossa Bernd Föry kertoi omista koulutusperiaatteistaan. Berndin käyttämä perusopetus ei juurikaan eroa Suomessakin hyvin tunnetuista ja käytetyistä menetelmistä, mutta useimmille seminaariin osallistujista Berndin jäljellä käyttämät filmirullapurkit olivat uutta. Nykyiseen koulutusmenetelmäänsä Bernd päätyi saatuaan ohjattavakseen kovan rottweileruroksen, johon hänen aikaisemmin käyttämänsä koulutusmenetelmät eivät tehonneet. Umpikuja oli jo niin syvä, että koira ei jäljestänyt lainkaan ja Föry oli lopettamassa koko harrastusta, kunnes törmäsi ideaan ruoan kätkemisestä jäljelle umpinaisessa purkissa.

Jäljestämisen perusperiaatteet

Aloittelevan jälkikoiran koulutuksen Bernd aloittaa ruudussa koiran iästä riippumatta. Ruudussa työskennellään niin kauan, että koi-

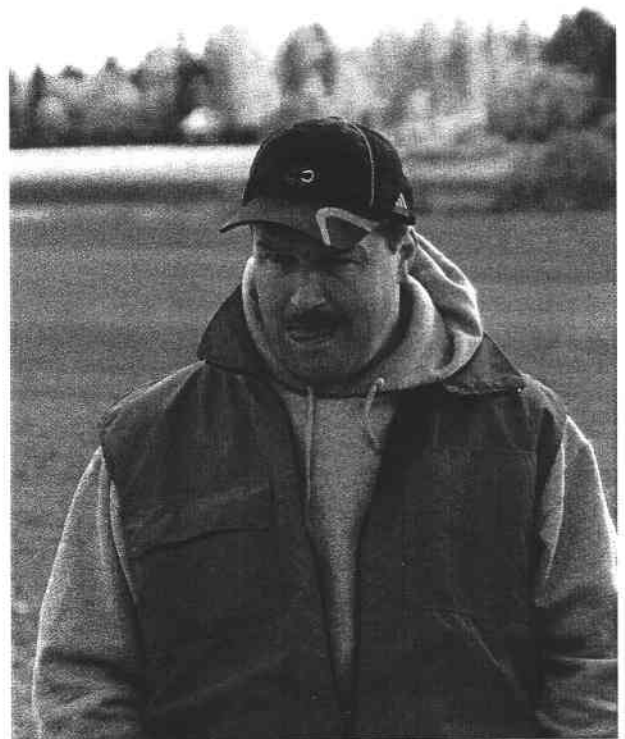
ran nenän käyttö on intensiivistä ja tarkkaa. Palkkana niin ruudussa kuin jäljelläkin hän käyttää kuivamuonaa, jolla ehkäistään jäljestäminen ruoan hajun perusteella tai silmillä. Ruututyöskentelyn edetessä ruoka painetaan maan sisään, jolla ohjataan koira työskentelemään tarkasti. Berndin mukaan ohjaajan ei tule auttaa koira esim. näyttämällä palkkaa kädellä vaan koiran tulee ”jälki”-käskyllä automaattisesti pistää nenänsä maahan. Tämä opetetaan koiralle toistamalla ”jälki”-käsky koiran ottaessa makupalan, eikä esim. kehumalla sitä. Näin toimien saadaan itsenäisesti ja halukkaasti työskentelevä koira. Koiran työskennellessä sitä silittelään satunnaisesti, jotta koira ei opi ohjaajan kontaktin automaattisesti merkitsevän jäljestämisen loppumista.

Ruututyöskentelyn ollessa kunnossa, siirrytään tekemään kolmioita, joihin Bernd sijoittelee ruoat tietyllä tavalla. Kolmion ns. etureunalle eli lähetyssivulla on ruokaa leveämpänä nauhana, keskellä vain muutamia makupaloja ja kolmion kärjessä taas enemmän ruokaa, josta myös jälki tulee lähtemään. Hektisille jälkikoirille Bernd käyttää kolmiota sekä jäljen alussa että lopussa koira rauhoittavana tekijänä.

Siirryttäessä kolmiosta eteenpäin menevälle jäljelle Bernd painotti sitä, että jälki ei ole koskaan suora, vaan hän tekee alusta asti jälkeen mutkia. Koiran koulutustason mukaan jälkiharjoituksista tehdään vaihtelevia: jäljet ovat eri mittaisia, askeperuus ja voimakkuus vaihtelee, makupaloja on askelilla vaihtelevin välein, kulkua on eri määrä jne. Jokaisessa harjoituksessa tulisi olla koiralle jotain uutta ja virheisiin puututaan välittömästi tekemällä useampi peräkkäinen jälki.

Teoriasta käytäntöön

Teoriaosuuden jälkeen siirryttiin multapellolle käytännön harjoitusten pariin. Harjoituksen aluksi jokainen koirakko teki ensin normaalitreeninsä, jotta kouluttaja sai kuvan koi-

ran tasosta ja mahdollisista ongelmista. Esiin tulleisiin ongelmiin puututtiin välittömästi eli jokaiselle koiralle tehtiin peräkkäin niin monta jälkeä tai ruutua, että ongelmiin alkoi löytyä ratkaisu ja päästiin lopettamaan onnistuneeseen suoritukseen. Kouluttajan perusteellisuuden vuoksi varsinkin ensimmäisen päivän aikataulu venyi pitkälle iltaan. Seminaariväen innostuneisuus ja joustavuus oli tässä asiassa erittäin suuri tekijä onnistuneelle seminaarille!

Esiin tulleista ongelmista suurimmat olivat liiallinen vauhti ja tarkkuuden puuttuminen. Tämä johtui Berndin mielestä siitä, että koirilla oli kiire jäljen loppuun, jossa odotti parempi palkka kuin jäljeltä löytyvä. Bernd korostaa jo jäljen opettamisen alkuvaiheessa, että palkka tulee itse jäljeltä: jokainen askel on tärkeä. Erityisesti hektisille koirille useampi peräkkäinen harjoitus tuotti tarkkuutta työskentelyyn. Vauhtia hiljennettiin painamalla ruokaa maan alle, tekemällä jälkeen vaikeutta mm. eri asteilla kulkilla sekä tarvittaessa antamalla pakotteita liinasta, kunnes koira keskittyi kunnolla ja eteni jälleen löysällä liinalla.

Filmirullapurkkien salaisuus

Bernd Föryn "salainen ase" jäljestämisessä on askelelle maan alle kaivettava filmirullapurkki. Purkki otetaan käyttöön vasta silloin, kun tarvitaan lisämotivaatiota jäljestämiseen ja sitä käytetään aina vaihtelevasti ja yllätyksellisesti. Purkkiin laitetaan aina parempaa ruokaa kuin mitä jäljellä on. Sen merkitys opetetaan muualla kuin jäljellä ja kun purkki otetaan käyttöön jäljellä ensimmäisiä kertoja, se kaivetaan maahan niin, että kansi jää auki. Tätäkin vaikeutetaan pikku hiljaa eli kansi jätetään raolleen, sitten suljetaan kokonaan, purkki kaivetaan syvemmälle jne.

Erityisesti Bernd painotti sitä, että purkki ei ole esine. Sitä saa ja pitää kaivaa maasta ja koira voi vaikka ottaa purkin suuhun. Jos koira ei ala itse kaivaa purkkia esiin, ohjaaja alkaa kaivella maata ja estää samalla koira saamasta purkin. Koska purkki löytyy aina yllätyksellisestä paikasta, koiran intensiivisyys jäljellä paranee huomattavasti. Myös esineilmaisuun Bernd opettaa muualla kuin jäljellä hyödyntäen siinäkin filmirullapurkkia palkkana. Samalla käden liikkeellä, millä esine nostetaan maasta, tiputetaan purkki koiran eteen, jolloin myös esinepalkka tulee purkista. Näin koira ei kääntyile ohjaaja kohti palkan toivossa vaan jää tuijottamaan eteensä palkkaa odottaen.

Sunnuntaina palvelu paranee

Sunnuntaina harjoituksia jatkettiin hyvässä hengessä. Ohjaajien valmistautuessa aamulla jälkien tekoon, kävikin ilmi, että Melanie tekisi sunnuntaina kaikki jäljet ja ruudut harjoituskoirille. Ohjaajat kiittelivätkin saksalaisten kouluttajien asennetta ja 12 yhteisen harjoitusvuoden aikana syntyneitä tehokasta tiimityötä; harvoin jäljen tekemisessä pääsee yhtä helpolla. Tarvittaessa Bernd myös näytti ohjaajalle liinasta pitäen mallia kuinka ohjata koira.

Seminaarin anti oli hyvää ja kouluttajien selkeää ja rauhallista tyyliä sekä tulkin värikästä ulosantia kiiteltiin. Tulevaisuudessa käynee valokuvausliikkeissä kova kuhina, kun digitaalikalamera-aikaan siirtyneet harrastajat käyvät filmirullaostoksilla. Ensi kesälle esitettiinkin jo toivomuksia pidemmästä seminaarista, joten toivottavasti tapaamme Berndin ja Melanien silloin uudemman kerran.

Harjoituskoirien ohjaajat kertovat

Mika Mattila & spu Musketeer's Ymer

Oli hienoa saada Suomeen niinkin ansioitunut jälkikouluttaja kuin Bernd Föry. Hänen tapansa viedä koiria eteenpäin ja yleensäkin opettaa jälkityöskentely ei suuremmin eroa siitä, miten olen tähän asti omaa koiraani vienyt eteenpäin, joten varsinaista "mullistavaa" itse jäljestämiseen liittyy seminaari ei minulle tuonut. Lähinnä uutta oli filmirullapurkkien käyttö sekä tapa opettaa esineet.

Lauantaina koiralleni opetettiin purkki-olemassaolo, sillä itse tekemäni jäljen jälkeen ei varsinaista korjattavaa ilmaantunut. Sunnuntain jäljellä meillä oli ensimmäinen harhakin, jonka oma koirani huomioi pään käännöksellä jatkaen kuitenkin oikean jäljen ajamista. Ja kas kummaa hetken päästä maasta löytyi palkka. Liekö kouluttajamme tehnyt

harhan tarkoituksella. Ainakaan jäljen tehneelle Melanille hän ei ollut aikeistaan kertonut.

Ilmeisesti harjoituskoirien suurehkosta määrästä johtuen varsinkin edistyneimmille koirille tehdyt jäljet olivat pakostakin lyhyitä. Myös omalle koiralleni olisin toivonut huomattavasti pidempiä jälkiä.

Pirjo Koskenmäki & ruw Glenn von den Hassberghöhen

Seminaari oli erittäin antoisa ja kouluttajat painuivat joka koiraan todella tarkasti. Aika uutta ja erikoista oli nähdä, miten koirat kykenivät oppimaan uutta asiaa heti, kun jäljen ongelmia lähdeettiin korjaamaan ensimmäisen itse tehdyn "näyttäjäljen" jälkeen tehdyllä korjausjäljellä.

Oman koiran kohdalla oli upeata nähdä jo lauantaina, miten meidän kulmien ylitysongelmat lähtivät korjaantumaan todella tarkaksi työskentelyksi kulmissa ja miten se näkyi vielä seuraavana päivänä paremmin. Itse ehdin jo miettiä miten tämä palkitsemistyylillä vaikutta esineilmaisuun - ei sitten mitenkään - sekin tuli todistettua seminaarissa ja sen jälkeenkin tapahtuneissa treeneissä. Koiran ennestäänkin mielestäni hyvä motivaatio kasvoi entisestään ja työskentelyyn tuli selvästi lisää tarkkuutta ja kaipaamaani keskittymistä koko jäljen ajoon. Oman koirani kohdalla väittäisin, ettei filmipurkeissa oleva ruoka niinkään palkkaa koiraani - vaan koirani palkkaantuu haasteen eli taistelutahdon kautta. Mutta homma toimii ja koira nauttii hommasta!